

Livrädd för allmäntjänstgöring

Jag är livrädd för allmäntjänstgöring. Men det handlar inte om den stereotypa insikten som infinner sig när man går sin första primärjour nere på akuten som ansvarig läkare.

Nej, det är handlar om något helt annat.

Under den kliniska utbildningen har man som medicine kandidat den formidabla möjligheten att avverka kliniska kurser på flera olika anrika sjukhusinrättningar i vår huvudstad. Det är ingen hemlighet att många patienter ofta anförtrot sig i större utsträckning avseende både sin sjukdom och situation till kandidater framför den kliniskt ansvariga vårdpersonalen. Något som kan vara mycket lärorikt och givande för en annars anonym kandidat i vit rock. Det har det varit för mig i alla fall.

I den tid av hårda besparingar och krav på ökad effektivitet som de senaste åren medfört har blivande kollegor jag mött under min tid på sjukhusen gjort samma sak. Lättat på trycket. Det har ju inga politiska konsekvenser för vare sig patient eller vårdgivande personal att göra detta. Det känns bra att få prata av sig om sin behandling eller arbetsituation till en kandidat som ändå är någon annanstans nästa vecka, eller hur?

I sanningens

namn ska jag säga att jag också träffat många handledare och blivande kollegor som har varit en stor inspirationskälla och agerat som goda förebilder. Det förväntar man sig som läkarstudent, eller hur? Men det handlar om press på personalen och dess behov

av att få lätta på trycket utan konsekvenser.

Jag har i skrivande stund inga specifika minnen av vare sig kurs, klinik eller personer. Men en olustig känsla infinner sig i magtrakten när jag tänker tillbaka på vissa situationer som uppstått under de tre år jag varit på olika kliniker. Sedan läser jag om äldre kollegor som säger upp sig på stående fot mitt under pågående jourpass i vanmaktens förtecken så inser man att det är en högst påtaglig verklighet. Känslan av vanmakt.

Jag sökte mig till läkarutbildningen av flera skäl. Rent yrkesmässigt så var nog det dominerande skälet att jag ville försäkra mig om att jag hade kontroll över min arbetssituation. Att jag själv bestämde och hade kontroll över min yrkesmässiga tillvaro.

Att jag kunde välja något som passade just mig. Att jag kunde gå av mitt arbetspass och känna att jag gjort något bra.

När man söker AT i Stockholm så får man såvitt jag har förstått inte träffa sina eventuella kollegor i första hand. Man får träffa administrativ personal. En personalchef. Detta kanske är en helt felaktig uppfattning men redan här känner jag vanmakt. Om de som är ämnade att handleda mig – att ta ansvar för min fortbildning – inte själva har kontroll i rekryteringsfasen så börjar det inte bra i mina ögon. De liksom »tilldelas« en yngre kollega med en dunk i ryggen från en ad-

ministratör. Här, honom ska ni ha! Inte speciellt tilltalande, eller hur? Om det är sant så är nog ett typiskt storstadsfenomen, men om man avser att vara verksam i huvudstaden får man gilla läget. Eller?

Frågan är om jag inbillar mig att det är så här för att jag fruktar något annat. Tanken har slagit mig. Är jag rädd för att ta patientansvar? Jo, lite, men det är mer baserat på avsaknad av primäransvar och den erfarenhet som kommer med detta mer än verklig rädsla för något annat. Jag är dock rädd att bli avtrubbad. Att slaviskt följa PM som sjukhusledningen tagit fram när jag ska förskriva mediciner, välja undersökningsmetoder eller behandling. Sådant har redan inträffat på kliniska kurser. Visst, det måste finnas struktur, men inte till vilket pris som helst?

En kvinnlig bekant ringde till mig för ett par månader sedan. Hon är 35 år och hade precis fått diagnosen bröstcancer. Beskedet förmedlades till henne på 20 minuter och sedan var det inte mer med det. Låt oss vara lite mer opartiska. Hon upplevde i alla fall att det inte var mer än 20 minuter av läkarens tid som hon fick. Näväl. Det är i mina ögon illa nog. Vi talade säkert mer än en timme först efter detta kunde hon få möjlighet till sjukdomsinsikt, vad cancer är och allt det där som vi själva vet och tror att alla ska begripa bara vi säger ord som »tumörsjukdom«.

Jag känner att jag aldrig kommer att ha den här tiden till förfogande inom ramen för klinisk yrkesverksamhet – trots att patienterna behöver det – och det skrämmer mig nog mer än något annat.

Nyligen så stökade jag undan en resttent – jo man är inte perfekt själv heller – och i samband med detta så ingick ett muntligt förhör, inget nytt under solen. I väntan på min examinator så fann jag mig stående framför en allmän anslagsstavla på kliniken. Nyfiken på vad som stod i agendan så ögnade jag igenom alla lappar som satt där, och tror ni inte att jag fann ett flödesschema. I korthet gick det ut på diverse ansvar och arbetsuppgifter som via olika tillvägagångssätt och åtgärder alla ledde till ordet »vanmakt«. Ja det stod så, och det var definitivt en yrkesverksam kollega som skrivit lappen av arbetsuppgifterna att dömda. För att lätta på trycket.

Jag är livrädd för AT.

Michel Tagliati
läkarstuderande
michel@cortex.se

ILLUSTRATION: MAY STRANDBERG